

כ"ד בתמוז, התשפ"ה
20 יולי 2025
סימוכין: 277876625

אל:

רופאי המחוזות והנפות
מנהלים רפואיים קופות החולים
מנהלי בתי חולים כלליים

שלום רב,

הנדון: יישום נוהל מניעת כלבת באדם – הנחיות לצוותים רפואיים בקהילה ובמחלקות לרפואה דחופה

סימוכין: חוזר ראש שירותי בריאות הציבור מס' 2/2021 הנחיות למניעת כלבת באדם, 3 בנובמבר 2021

במהלך שנת 2025 אנו עדים לעלייה חריגה במספר מקרי הכלבת בבעלי חיים בישראל. על פי נתוני השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות, מתחילת השנה ועד היום זוהו 50 מקרים של תחלואת כלבת בבעלי חיים מהם 19 מקרים בכלבים, 2 מקרים בחתולים, והיתר בתנים ובבקר.

בשונה מהשנים האחרונות, בהן עיקר התחלואה נרשמה בגולן, בגליל ובעמקים, זוהו לאחרונה שני מקרי תחלואה בכלבים משוטטים באזור המרכז – סמוך לקיבוץ נחשונים ובעיר הוד השרון.

ראוי להזכיר מקרה טרגי שאירע בשנת 2024, בו רועה צאן מאזור הצפון נדבק בכלבת ונפטר, לאחר שנשך על ידי כלב לא מחוסן שהוחזק ללא רישיון.

המצב הנוכחי מחייב הגברת ערנות בכל מערכת הבריאות, הן בקהילה והן בבתי החולים, לצורך זיהוי מוקדם של מטופלים שנחשפו לבעלי חיים העלולים לשאת את נגיף הכלבת – לרבות נשיכה, שריטה, ליקוק ריריות או עור פגוע.

על רקע התפשטות התחלואה בבעלי חיים, מתחדדת החשיבות של היועצות מידית עם לשכות הבריאות בכל מקרה של חשד לחשיפה, לצורך הערכת סיכון, מתן טיפול מונע וביצוע צעדי מניעה נלווים.

להלן דגשים לצוותים הרפואיים בקהילה ובבתי החולים, בהתאם לחוזר שבסימוכין:

- אדם שנפגע על ידי בעל חיים עשוי לפנות למרפאה, מוקד לילה, מחלקה לרפואה דחופה בבתי חולים (מלר"ד) או ישירות ללשכת הבריאות.
- ההחלטה על הצורך במתן טיפול מונע נגד כלבת תתקבל אך ורק על ידי רופא לשכת הבריאות, גם אם המטופל נמצא במלר"ד.

- בקהילה ובמוקדי רפואה דחופה/מוקדי לילה: לאחר מתן טיפול מקומי (שטיפה וחיטוי) והחלטה על הצורך במתן חיסון נגד טטנוס – יש להפנות את הנחשף ללשכת הבריאות בשעות בהן הלשכה פתוחה או למלר"ד ביתר שעות היממה או כשנדרש טיפול כירורגי. אין לבצע תפירת פצעי נשיכה במרפאות קהילה או במוקדי רפואה דחופה.
- במלר"ד: יש לתת טיפול מקומי ולהחליט על הצורך בחיסון נגד טטנוס אם לא ניתנו קודם לכן. על רופא המלר"ד להיוועץ טלפונית עם רופא לשכת הבריאות בכל מקרה של חשיפה ובכל שעות היממה וזאת בהתאם לרשימת טלפונים עדכנית שתועבר אליהם על ידי רופאי המחוזות/הנפות, ותכלול אנשי קשר זמינים בשעות הפעילות ובכוננות. על מנהלי המלר"ד לוודא שהרשימה נגישה ומעודכנת לכלל הצוותים במחלקה.
- לאחר היוועצות עם רופא הלשכה, באחריות צוות המלר"ד להעביר ללשכת הבריאות (בפקס או בדוא"ל) את מכתב השחרור או סיכום הביניים של המטופל תוך 24 שעות.

כלבת היא מחלה קטלנית וחשוכת מרפא. הקפדה על כללי הדיווח, ההיוועצות והטיפול בזמן – מצילה חיים.

לנוחיותכם, ניתן לעיין בנוסח המלא של חוזר "הנחיות למניעת כלבת באדם" באתר משרד הבריאות ([כאן](#)) יש להמשיך ולפעול בהתאם לנוהל, על כל סעיפיו והוראותיו.

בברכה,

ד"ר רנא שיבלי
מנהלת האגף לאפידמיולוגיה

העתקים:

מר משה בר סימן טוב, מנכ"ל
ד"ר ספי מנדלוביץ, משנה למנכ"ל
ד"ר שרון אלרעי פרייס, ראש חטיבת בריאות הציבור
ד"ר הגר מזרחי, ראש חטיבת הרפואה
חברי הנהלה מורחבת, משרד הבריאות
ד"ר שושי גולדברג, אחות ראשית ארצית וראש מנהל הסיעוד
ד"ר יובל לוי, ראש חטיבת המרכזים הרפואיים הממשלתיים
ד"ר רם שגיא, ראש אגף שירותי רפואה, חטיבת המרכזים הרפואיים
ד"ר דינה צימרמן, מנהלת המחלקה לאם, לילד ולמתבגר
סמנכ"ל וראש חטיבת בתי החולים, שירותי בריאות כללית

חטיבת בריאות הציבור
האגף לאפידמיולוגיה
Division of Epidemiology

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

ד"ר אבינועם פירגובסקי, ראש אגף רפואה, חטיבת בתי חולים שירותי בריאות כללית
ד"ר אורן שטח-כתבי, מנהל המחלקה למחלות זואוונטיות
גב' אילנה גנס, אחות מפקחת ארצית, בריאות הציבור
גב' שרונה פלג, ע/אחות מפקחת ארצית, בריאות הציבור-באפידמיולוגיה
עו"ד דנה נויפלד, היועצת המשפטית
ד"ר אפרת גיל, ראש האגף לגריאטריה
ד"ר אפרת רורמן, מנהלת המחלקה למעבדות, בריאות הציבור
ד"ר יניב לוסטיג, מנהל המעבדה המרכזית לנגיפים, בריאות הציבור
גב' נטלי רוז, מנהלת אגף בכיר תכנון ארגון וניהול, שירותי בריאות הציבור
גב' טלי דהן, מנהלת תחום בכירה אופרציה
גב' יפית יצחקי, אחראית ארצית תחום בקרה בריאות התלמיד
מגרי אלי מרום, מנהל אגף הרוקחות
מר עמיר יצחקי, ראש המערך לבריאות הסביבה
ד"ר עפרה אקסלרוד, מנהלת המכון לביקורת ותקינה של חומרי רפואה
חמ"ל הבריאות הלאומי, אגף שע"ח
מר רן אדלשטיין, מנהל מערך לוגיסטיקה, אגף שע"ח
מפקחות מחוזיות ונפתיות, לשכות הבריאות
אחיות אפידמיולוגיות, לשכות הבריאות
פרופ' יהודה כרמלי, מנהל המרכז הארצי למניעת זיהומים ועמידות לאנטיביוטיקה
פרופ' מיטשל שוואבר, מנהל היחידה הארצית למניעת זיהומים
ד"ר שמואל יצחקי, מנהל המכון הביולוגי
ועדה מיעצת למחלות זיהומיות וחיסונים
מרכזי אם וילד, לשכות הבריאות
דובר
מנהל "קול הבריאות"
מר אלי בין, מנכ"ל מד"א
ד"ר רפאל סטרוגו, סמנכ"ל מד"א
גב' גלי שמחוני, מנהלת חטיבת התרופות, שראל
מנהלות השירות המונע, קופות החולים
גב' נעמה רון, מנהלת אגף ברה"צ, עיריית תל-אביב
גב' אלה מנו בן יוסף, מנהלת אגף שירותי בריאות הציבור, עיריית ירושלים
מנהלות השירות המונע, עיריית ירושלים ותל-אביב
ד"ר שגית ארבל אלון, רופאה ראשית, משרד הרווחה
גב' א. דוידוב, מנהלת מרפאת פליטים
ד"ר דוד דביר, מנהל רפואי, מרפאת פליטים
חברי האיגוד למחלות זיהומיות
חברי הוועדה המיעצת להעסקת עובדי בריאות נשאי דלקת כבד C ו B
ד"ר בעז לב, יו"ר הצט"מ
פרופ' חיים שירין, איגוד ישראלי לגסטרואנטרולוגיה ומחלות כבד
ד"ר מיכל שטיין, יו"ר החברה הישראלית לפדיאטריה קלינית (חיפ"ק)
ד"ר שמעון ברק, יו"ר חיפ"א לפדיאטריה אמבולטורית
פרופ' צחי גרוסמן, יו"ר איגוד רופאי הילדים
ד"ר יעל גילרמן, יו"ר האיגוד הישראלי לרפואת משפחה
פרופ' יסמין מאור, יו"ר האיגוד הישראלי למחלות זיהומיות
פרופ' אבישי אליס, יו"ר האיגוד לרפואה פנימית
פרופ' רוני מימון, יו"ר האיגוד למיילדות וגניקולוגיה
פרופ' חגי לוין, יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור
פרופ' חגי ציון, יו"ר ההסתדרות הרפואית
פרופ' אמיר שלומאי, יו"ר החברה הישראלית לחקר הכבד
ד"ר אבי פרץ, נשיא האיגוד הישראלי למדעי המעבדה הרפואית

גב' מיכל פנצ'ק, מנהלת המחלקה לתכנון ובקרה על מקצועות האחיות, קופ"ח כללית
גב' יוליה בינימינוב, אחות ראשית חברת טרם
מר אילן מלכאי, מנהל שירותי בריאות לתלמיד, חברת טרם
גב' קרן גליק, אחות אפידמיולוגית חברת טרם
מר דוד חוגי, מנהל שירותי בריאות התלמיד, פמי
גב' רויטל אורן, פמי בריאות, אחות ראשית, שירותי בריאות התלמיד
גב' צליל לאור, פמי בריאות, אחות אפידמיולוגית, שירותי בריאות התלמיד
תת אלוף ד"ר זיוון אביעד-בר, קצין רפואה ראשי, צה"ל
אלי"מ ד"ר א. בנוב, סגן קרפ"ר, צה"ל
ד"ר רחלי אללוף, ראש ענף בריאות הצבא, צה"ל
מדור אפידמיולוגיה, צה"ל
ד"ר ולרי שושן, קרפ"ר משטרת ישראל
גנ"מ ל. גולדשטיין, קרפ"ר שירות בתי הסוהר